

The background of the cover is a sunset scene over a pier. The sky is a mix of orange, yellow, and blue. A large flock of birds is flying in the sky, creating a dense pattern of dark silhouettes. The pier is a long wooden structure extending into the water, with two small pavilions on top. The water is dark blue with some ripples.

EEN Ruth
Galloway THRILLER

ONHEILS
TIJDING

ELLY GRIFFITHS

Elly Griffiths

Onheilstijding

De Fontein

Proloog

In het begin is hij niet bang, hoewel zijn kamer vol rook staat. Zijn ogen prikken en als hij boven aan de trap staat, deinst hij terug vanwege de immense hitte. Het is maar een brandje en hij weet wat hij moet doen als er brand is, dat heeft hij zo'n dertig jaar geleden bij de welpen geleerd. Daar komt bij dat hij in een huis van twee verdiepingen woont, niet in de *Towering Inferno* (een film die hij rond die tijd moet hebben gezien, beseft hij nu). Hij weet dat het slaapkamerraam niet open kan en dat het badkamerraampje te klein is, maar het is maar een paar passen naar de voordeur, hij moet alleen de trap af. Hoe moeilijk kan dat zijn? Nog steeds kalm gaat hij weer naar de badkamer en maakt een handdoek nat, precies zoals de akela hem destijds heeft geleerd. Hij wikkelt de handdoek om zijn gezicht en begint de trap af te lopen. Het is moeilijk, veel moeilijker dan hij voor mogelijk had gehouden. In het verleden heeft hij gelezen over mensen die bij een brand waren 'teruggedrongen door de hitte', en diep vanbinnen had hij ze altijd mietjes genoemd en gedacht: Het is gewoon hete lucht. Loop daar doorheen. Maar het lijkt niet meer op lucht. Het is een vaste stof en hij moet er met zijn hele lichaam tegen vechten. Na drie stappen is hij uitgeput; de hitte wordt alleen maar groter. Door de handdoek kan hij niet veel zien, maar hij kan de vlammen wel horen – een dof, ruisend geluid dat de hele benedenverdieping vult. Hij kan ze ook ruiken; het doet denken aan zware industrie en ruikt dreigend.

Maar hij hoort ook nog iets anders. Sirenes. Iemand moet de brandweer hebben gebeld. Halleluja. Hij is veilig. De laatste paar treden valt hij en belandt tegen de voordeur. De deurknop is zo heet dat die vastplakt aan zijn hand, maar hij blijft hem vasthouden. Hij probeert hem uit alle macht om te draaien en

hij duwt er met zijn schouder tegenaan. De handdoek glijdt weg en plotseling krijgt hij geen adem meer. De hal staat vol dikke, zwarte rook en hij snakt naar adem. Met zijn allerlaatste krachten gooit hij zich tegen de deur. Pas dan beseft hij dat die op slot zit. Van buitenaf.

Nu is hij wel bang.

I

De telefoon gaat wanneer Ruth de voordeur opendoet. Ze blijft op de drempel staan en vraagt zich af of ze hem niet gewoon moet laten gaan. Al haar vrienden hebben haar mobiele nummer. De vaste lijn kan alleen haar moeder zijn of iemand die haar dubbelglas wil verkopen, en hoewel de ramen van haar huisje in hun sponningen rammelen, vindt zij het prima zo. Haar moeder belt alleen om haar te pesten. ('Ik zag de dochter van Janice laatst. Ze heeft drie kinderen en die spelen allemaal viool. Hoe gaat het met je dieet?') Ze besluit het geluid te negeren, maar Kate, haar dochttertje van anderhalf, rent langs haar heen en roept: 'Tring! Tring!' Kate pakt de telefoon op en zegt duidelijk hoorbaar: 'Pies.' Ruth vervloekt Kates peetvader, de druïde Cathbad, die haar de immer bruikbare begroeting '*Peace*' heeft geleerd, en grist de telefoon uit Kates handjes.

'Hallo?'

'Ruth?' Het is een vrouw en ze lacht. 'Zei iemand nu net "pies"?'

'Dat was Kate.' Ruth scrollt in gedachten door haar lijst met kennissen. Wie kan dit zijn? Iemand van de universiteit? Een babbelgrage verkoopster? Maar ze klinkt bekend...

'Ruth,' zegt de stem, 'Je spreekt met Caz. Carol.'

Carol. Een van Ruths beste vriendinnen uit haar studietijd. Mede-archeologiestudente, voormalig huisgenote, trouw drinkmaatje en geheimenbewaarster. Een kort schuldgevoel overvalt haar; ze beseft dat ze vorig jaar bij het invoeren van haar contacten in haar nieuwe telefoon Caz moet zijn vergeten. Ze hebben elkaar bijna drie jaar niet gesproken.

'Ik heb je geprobeerd te bellen op je mobiel,' zegt Caz, 'maar ik kreeg geen contact.'

Omdat de oude mobiel van Ruth al een tijdje op de zeebodem rust, of als een soort wrakhout op een strand van North Norfolk is aangespoeld, is dat geen verrassing.

‘Het spijt me,’ zegt Ruth. ‘Ik heb een nieuwe telefoon. Ik heb hem geloof ik niet goed geüpdatet.’

‘Geeft niets,’ zegt Caz. ‘Het is fijn om je stem weer te horen.’

‘Ik vind het ook fijn om iets van jou te horen.’ Ruth wordt overspoeld door een golf van genegenheid voor Caz – coole Caz met haar stekeltjeshaar, de perfecte deelneemster aan drinkspelletjes, fan van explosieve cocktails en droog gestapelde muurtjes, anarchiste en onverschrokken draagster van baretten. Ze is nu accountant.

‘Ik vind het echt heel erg,’ zegt Caz, de lach is nu uit haar stem verdwenen, ‘maar ik heb slecht nieuws.’

‘O god.’ Ruth gaat in gedachten nog een keer langs haar vriendenlijst. Is er iemand dood, ziek? Ze heeft net de leeftijd bereikt waarop haar vrienden sterfelijk blijken te zijn.

Ze ziet hoe Kate met Flint, de kat, de kamer in komt waggelen. ‘Ah, mijn Flinty.’

‘Zet hem neer, Kate.’ Over Kates schouder werpt Flint haar gepijnigde blikken toe.

‘Wat?’ zegt Caz.

‘Sorry. Ik had het tegen Kate.’

‘O ja. Ik was vergeten dat je een kind hebt. Hoe oud is ze nu?’

‘Bijna twee.’ Ze vindt het suf om anderhalf te zeggen want ze weet dat Caz zelf drie kinderen heeft en ze klinkt niet bepaald geïnteresseerd.

‘Wat leuk,’ zegt Caz. ‘Ik bel vanwege Dan. Dan Golding.’

‘Dan? Dan the Man?’

Dan Golding. Dan the Man. De coolste archeoloog ooit. De Indiana Jones van UCL, het University College London. Ruth heeft al jaren niets meer van hem gehoord, maar ze stelt zich altijd voor dat hij nu ongelofelijk interessante dingen doet zoals op zoek gaan naar de ark van het verbond, spelen in een Hollywoodfilm en trouwen met Angelina Jolie.

‘Wat is er met hem?’ vraagt ze.

‘Hij is dood,’ zegt Caz. ‘Ik las het net in de krant. Hij werkte aan Pendle University en is omgekomen bij een brand.’

‘Jezus.’ Ruth had in haar stoutste dromen niet aan zoiets gedacht. Dan Golding het slachtoffer van zoiets simpels en verwoestends als een brand. En Pendle University? Dat is een nieuwe, net zoals North Norfolk, de universiteit waar Ruth werkt. Daar is natuurlijk niets mis mee, maar ze had zich altijd voorgesteld dat Dan op Cambridge of Harvard terecht zou komen. Of naar parels zou duiken voor een eiland in de Zuidzee. ‘Ik wist niet dat hij aan Pendle werkte,’ zegt ze onnozel.

‘Dat wist ik ook niet. Dat is bij mij om de hoek.’ Natuurlijk. Caz woont in het noorden.

‘Het is echt afschuwelijk. Ik las het net in de regionale krant. “Archeoloog Daniel Golding dood aangetroffen in zijn cottage in Fleetwood”. Het drong eerst niet eens tot me door, omdat ik nooit aan hem heb gedacht als Daniel.’

‘Hoe is het gebeurd?’

‘In het artikel staat alleen dat hij is omgekomen bij een brand in zijn huis. Het huis is kennelijk compleet afgebrand. Ze denken dat er iets mis was met de elektrische bedrading.’

Een fout in de bedrading. Zou Dan the Man echt het loodje hebben gelegd vanwege een kabeltje, een slecht geaarde stekker, een paar plussen en minnen die de verkeerde kant op gingen? Dat lijkt gewoon onmogelijk.

‘Weet je zeker dat hij het was?’ vraagt Ruth plotseling hoopvol. ‘Ónze Dan?’

‘Ja,’ zegt Caz verdrietig. ‘Ik heb met zijn zus gebeld. Je kent zijn zus Miriam toch nog wel? Ze zat twee klassen hoger dan wij.’

Ruth kan zich vaag een donkerharige, stijlvolle verschijning op een paar van hun feestjes herinneren. Miriam Golding. Ze heeft geruchten gehoord dat ze model is geworden.

‘Hoe heb je haar gevonden?’

‘Dat was niet zo moeilijk. Ze zit op Facebook.’

Ruth heeft altijd geworsteld met Facebook. Dat lijkt nog een aspect van de moderne wereld dat haar pet te boven gaat. Ze

kan niet begrijpen waarom jij je vrienden zou willen laten weten dat je een kopje thee hebt gezet. Haar vriendengroep was al een klein select clubje en is nu nog kleiner.

‘De begrafenis is morgen,’ zegt Caz.

‘Dan al?’

‘Dat moet volgens de joodse traditie, zegt Miriam.’

Ruth had zich nooit gerealiseerd dat Dan joods was. Als studenten hadden ze het niet vaak over religie – de zin van het leven, ja, geloofsovertuigingen, nee. Zij deed in elk geval haar stinkende best om te ontsnappen aan de evangelisatiedrang van haar ouders. Het woord ‘God’ zou haar heel snel hebben weggejaagd.

‘Ik had er graag bij willen zijn,’ zegt ze, en ze meent het.

‘Ik weet het. Ik weet niet of het passend is om bloemen te sturen, maar als ik dat doe, zal ik het namens ons beiden doen.’

‘Dank je, Caz.’

‘Het was fijn om even weer met je te praten. Dat is veel te lang geleden.’

‘Ja, dat vind ik ook.’

‘Misschien kun je een keer naar Lytham komen?’

Ruth lacht. ‘Misschien wel.’ Ze bedenkt dat ze, na alles wat er de afgelopen jaren is gebeurd, een flinke hoeveelheid reistabletten moet nemen als ze verder wil dan de afhaalchineses. ‘Misschien kun jij een keertje naar Norfolk komen.’

‘Ja, wie weet,’ zegt Caz lachend. ‘Pas goed op jezelf, Ruth.’

Terwijl Ruth staat te koken beseft ze dat Caz, in het noorden van Engeland, verder weg lijkt dan haar buurman Bob, die op dat moment in zijn geboorteland Australië is. Het gaat natuurlijk om meer dan fysieke afstand alleen. De waarheid is dat toen Caz ging trouwen (met Peter, een andere vriend van de universiteit) en kinderen kreeg, ze steeds meer afstand nam van de alleenstaande, kinderloze Ruth – precies zoals zo’n achtduizend jaar geleden het zeeniveau steeg en Brittannië afgescheiden werd van het Europese vasteland, waarna de rivier zich verbreedde tot een zee – zodat Ruth zich nu bijna een andere soort voelt dan

haar vroegere vriendin. Ze heeft nu natuurlijk zelf ook een kind (opmerkelijk dat Caz dat was vergeten, maar soms vindt Ruth het zelf ook nog lastig om te geloven), maar ze heeft nog steeds niet het gevoel dat ze Moeder is (met een hoofdletter) en ze is sowieso nooit Echtgenote geweest. Ze heeft haar werk, maar net als veel andere jaargenoten van Ruth heeft Caz de archeologie lang geleden al ingeruild voor een lucratievere carrière.

Er is iets donquichotachtigs, bijna excentrieks, aan almaar doorgaan met graven en zeven en colleges geven over vuurstenen handbijlen. Waarschijnlijk was Dan de enige andere student van de lichting '89 die nog met archeologie bezig was. Ruth en Dan waren de enigen van hun jaar geweest die cum laude waren geslaagd, maar ze weet nu dat haar passie niet echt bij archeologie lag totdat ze met haar promotieonderzoek begon en de briljante, charismatische professor Erik Anderssen, Erik de Viking, leerde kennen. Nou, Erik is dood en hoewel hij haar nog steeds in haar dromen achtervolgt, wordt dat wel minder. Maar Ruth zit nog steeds bij archeologie. Het is alleen een verrassing dat Dan net zulk slecht betaald werk met zo weinig sexappeal deed als zij. En nu is hij dood.

Ruth maakt pasta en ze eten aan een plastic tafel in de voortuin, een verstandig besluit gezien Kates voorkeur om het eten op alle omringende oppervlakken te smeren, maar ook heel fijn op avonden als deze. Het is nog steeds licht, maar de lucht voelt zacht en kalm aan. Achter het tuinhek staat lang geelbruin, goudkleurig gras, waar af en toe het donkerblauwe water van het moeras doorheen schemert, dat doorloopt tot aan de zee. In de verte glanst het zand als een luchtspiegeling en nog iets verder komt de zee fluisterend het strand op, aangekondigd door zeemeeuwen die hoog boven de golven zweven. Ruth woont hier nu dertien jaar en ze geniet nog steeds van het uitzicht, de eenzame schoonheid van het moerasland en de volmaakte hemel hoog boven hen. De plek ligt uiterst geïsoleerd; drie huisjes aan een weg die nergens naartoe gaat. Een van de burens, Bob Woonunga, is een inheemse Australische dichter die een groot deel van het jaar aan de andere kant van de wereld woont.

Het andere huisje is een vakantiehuis van een stel dat lijkt te zijn vergeten dat het huis bestaat, hoewel hun zoon er met zijn vrienden van de universiteit af en toe komt voor een lawaaig surf- en feestweekend. Ruth kijkt eigenlijk wel uit naar deze weekenden, maar Flint heeft een hekel aan de geur van wiet en Kate is de hele nacht wakker door de remixes van N-Dubz.

Bob komt in juli terug, maar Ruth weet nu al dat het na deze junimaand niet veel beter zal worden. In augustus worden de luchten grijs en worden de straten van King's Lynn bevolkt door verveelde schoolkinderen die afleiding zoeken. Maar nu, aan het eind van het schooljaar en met de examens in volle gang, schijnt de meedogenloze zon de ene ongelofelijke dag na de andere. Ze heeft medelijden met de kinderen, maar het mooie weer komt voor haar precies op tijd. Juni is de maand dat de universiteit de jaarlijkse opgraving organiseert, die dit jaar plaatsvindt op een Romeinse vindplaats in de buurt van Swaffham. Ruth doceert forensische archeologie en haar studenten zijn voornamelijk postdoctoraal studenten van het vasteland, en het lijkt te cru om die aan een winters Norfolk of zelfs voorjaar bloot te stellen. De opgraving in juni wordt dus hun eerste praktische opdracht. Voor Ruth is het ook de eerste opgraving sinds tijden en een-tje die haar na aan het hart ligt. De Romeinse resten, die een flinke nederzetting lijken te beloven, werden ontdekt door Max Grey, een archeoloog aan Sussex University en Ruths... Maar zoals altijd als ze aan haar relatie met Max denkt, vliegen haar gedachten in paniek alle kanten op.

Kate heeft genoeg van het gooien met pasta en gaat waggelend op zoek naar Flint. Ruth volgt haar en ze kijkt hoe laat het is. Zeven uur. Als ze Kate nog een halfuurtje kan bezighouden, slaapt ze vannacht goed. Ze is zelf ook moe. Het is lang geleden dat ze een hele dag in de buitenlucht is geweest. Ze vindt het leuk om archeologielessen te geven, maar haar echte passie is graven. Ze houdt van de combinatie van de nauwgezette volgorde en het afmattende werk, het ene moment zand naar boven halen als een graafmachine en het volgende met een kwastje het zand van een botscherf afborstelen. Ze houdt van de aanblik

van een nette opgravingsput met perfect rechte wanden met de aarde in duidelijke lagen. Ze denkt aan de keer dat ze hier in de Saltmarsh het lichaam van een meisje uit de ijzertijd vond, met een armband van gras nog steeds om een van haar polsen. Het was de dag waarop ze inspecteur Harry Nelson had ontmoet.

Kate ontdekt Flint in de achtertuin en ze jaagt hem op door de braamstruiken. Ruth gaat op het gras zitten en kijkt toe. Ze denkt aan Max en Nelson en Dan. Ze is nooit verliefd geweest op Dan, maar nu lijkt hun vriendschap heftiger en mooier dan welke liefdesaffaire ook. Ze kan zich Dans gezicht perfect voor de geest halen, terwijl ze het moeilijk vindt om zich de gelaats-trekken van Peter voor te stellen, de man met wie ze bijna tien jaar heeft samengewoond. Haar studietijd lijkt plotseling ook te baden in licht dat veel helderder is dan de schemerige gloed in de tuin. Ze denkt aan Gordon Square, de studentenvereniging, een pint voor een pond, de nachtbus, Bilals kebabshop, de radio op een rustige middag, Sonia die 'You'll Never Stop Me Loving You' zingt. Waarom heeft ze het contact met Dan niet beter onderhouden? Ze weet dat zij, als meisje uit de Zuid-Londense arbeidersklasse, altijd een beetje tegen hem heeft opgekeken, deze zoon van rijke intellectuelen uit Islington. Ze herinnert zich dat Dan bijna op concertniveau pianospeelde, schuine moppen in meerdere talen kon vertellen en een jaar Engelse les in Japan had gegeven. Ze waren vrienden en jaargenoten, maar in andere opzichten lagen hun werelden mijlenver uit elkaar. Wanneer heeft ze Dan voor het laatst gezien? Waarschijnlijk bij het huwelijk van Caz. Ze weet nog dat Dan piano zat te spelen met een schitterende vrouw als een stola om hem heen gedrapeerd. 'Bel me een keer,' had hij tegen Ruth gezegd, en hij had zijn nummer op een blaadje uit een chequeboekje gekrabbeld. Ze had het jarenlang bewaard (een chequeboekje! wie schrijft er in hemelsnaam nog cheques uit?), maar ze had hem nooit gebeld.

Kate begint te huilen omdat ze zich heeft geschamd aan een braamstruik en Ruth neemt haar mee naar boven voor haar bad. Flint gaat met hen mee. Ruth heeft gemerkt dat de kat, hoewel hij meestal wegrent bij Kate, toch graag bij haar dochter in de

buurt blijft. Hij gaat altijd mee naar boven voor haar bad en het verhaaltje, en meestal slaapt hij op de overloop voor Kates slaapkamerdeur. Het strenge bedtijdritueel is een vrij recente verandering, maar Ruth is vastbesloten zich eraan te houden. Door vast te houden aan halfacht in bed en acht uur licht uit, heeft ze een deel van de avond voor zichzelf terug weten te winnen. Ze heeft zich de hele dag verheugd op lekker op de bank zitten met een glas wijn, met aangenaam zware ledematen naar slechte tv-programma's kijken en nadenken over de opgraving. Maar ze weet nu al dat ze alleen aan Dan zal denken – over de keer dat hij zich had verkleed als Margaret Thatcher om de orde te verstoren tijdens het bezoek van een hoogwaardigheidsbekleeder, over de keer dat hij, naar men zei, een pinguïn uit de dierentuin had gekidnapt, over zijn ongelofelijke kennis van Bowie-teksten, over de keer dat hij – dronken van goedkope pernod – Ruth kuste in bus 68 naar Camberwell Green.

Vanavond werkt het ritueel perfect. Kate slaapt al voordat Ruth aan het einde is van het met opzet saai vertelde verhaaltje van de avonturen van Dora the Explorer. Ruth gaat op haar tenen naar beneden. Terwijl ze de wijn inschenkt, concludeert ze dat ze haar vriendschap met Dan, haar vriend met de ongewone en anarchistische geest, verknoeid heeft. Ze had contact met hem moeten houden; ze zouden heus wel iets gemeenschappelijks hebben gevonden. Klassenverschillen vervagen met de jaren en daarnaast behoort zij inmiddels tot de middenklasse – ze luistert naar Radio 4 en leest *The Guardian*. Het is tientallen jaren geleden dat ze het woord 'toilet' voor het laatst heeft uitgesproken. Ze hadden samen over archeologie kunnen praten en elkaars universiteit kunnen bezoeken. Misschien had Dan, op de een of andere bizarre manier, als Ruth contact met hem had gehouden niet in die brand hoeven sterven, zo ver weg van alles en iedereen die hem kende en van hem hield. Ze had een betere vriendin voor hem moeten zijn, maar nu is het te laat. Hij zal nooit meer contact opnemen.

De dag erna krijgt ze een brief van hem.

2

De brief is doorgestuurd door de universiteit.

Hallo, Ruth. Dan hier. Dan Golding. Ik hoop dat je nog weet wie ik ben, anders wordt het wel heel gênant. Hoe gaat het ermee? Ik zit in het onherbergzame, ijzige noorden en geef archeologie aan Pendle University. Ik weet dat jij op North Norfolk zit. Ik heb je carrière zelfs met belangstelling en bewondering gevolgd en ik weet dat jij een van de belangrijkste botspecialisten van het land bent.

Daarom schrijf ik je. (Hoewel het natuurlijk ook geweldig zou zijn om een keer bij te praten. Zie je Caz nog weleens? Of Roly? Of Val?) Ik heb een ontdekking gedaan, Ruth, en die zou weleens heel belangrijk kunnen zijn. Ongelofelijk belangrijk. Maar ik heb je hulp nodig. Ik heb een second opinion nodig voor de botten. De zaken liggen hier nogal gevoelig en daarom schrijf ik je een brief en geen e-mail. Kun je me op onderstaand nummer bellen? Ik denk dat het je wel zal interesseren. Heb je ooit gehoord van de Ravenkoning? Nou, ik denk dat ik hem heb gevonden. Jezus, Ruth, wat lijkt UCL inmiddels ver weg, vind je niet? We zijn ouder en triester geworden, maar niet wijzer. Maar met deze ontdekking zou alles kunnen veranderen. Maar ik ben bang... en dat is het hem juist. Ik ben bang. Bel me zodra je de brief hebt ontvangen.

Veel liefs van een oude vriend.

Dan

Ruth leest de brief staand bij de voordeur, die nog steeds openstaat. Het is weer een vermoeiende dag op de opgraving geweest

en haar lijf smacht naar een warm bad. Maar eerst moet ze het avondritueel met Kate afwerken. Kate is in de keuken op zoek naar Flint. Ruth kan haar door het kattenluikje horen roepen. Ze geeft gehoor aan een plotselinge, belachelijke impuls en kiest het mobiele nummer dat onder aan de brief staat. Dans diepe, verstrooide, een beetje slaperige stem klinkt duidelijk, na al die jaren en al die kilometers, rechtstreeks vanuit het rijk der doden.

‘Hallo, met Dan Golding. Ik ben er op het moment niet, maar als je je naam en nummer inspreekt, bel ik je zo spoedig mogelijk terug. Beloofd.’

Dat, denkt Ruth, terwijl ze haar rugzak neerzet en naar de keuken loopt om Flint te redden, is een belofte die hij in elk geval niet kan nakomen. Het horen van zijn stem – in de brief en via de telefoon – heeft haar danig geschokt. De montere Dan uit de eerste paragraaf had ze meteen herkend. Natuurlijk wist hij dat ze zich hem zou herinneren. Dan was niet het soort man dat mensen vergaten. En ondanks alles voelde Ruth zich trots bij de gedachte dat hij aan haar had gedacht en haar carrière zelfs ‘met bewondering’ had gevolgd. Maar de Dan uit de laatste paragraaf, de Dan die ouder en triester is en bang... die persoon herkent ze absoluut niet. Wat kan er in het ijzige en onherbergzame hoge noorden gebeurd zijn dat Dan – Dán – zo bang was dat hij geen e-mail durfde te schrijven en zo wanhopig was dat hij hulp van haar nodig had – Ruth Galloway uit Eltham, het meisje dat op haar achttiende voor het eerst champagne dronk en op haar negentiende werd ontmaagd?

Ze bevrijdt Flint uit Kates armen en ze geeft beide te eten. Het is weer een prachtige dag geweest en door de open deur komt de geur van gras en zeelucht binnendrijven. Ruth zet thee voor zichzelf en ze zegt tegen zichzelf dat dat alles is wat ze nodig heeft, maar het duurt niet lang voordat ze aan de koud geworden pasta begint. Ze moet zichzelf beter in de hand zien te houden en niet langer Kates eten opeten. Als iemand haar zou vragen of ze zin heeft in een heerlijke maaltijd van zompige broodsoldaatjes, gestold ei en kleffe stukjes wortel zou ze daar hartelijk voor bedanken, maar toch eet ze dat elke keer weer als

ze de tafel afruimt. Ruth is nooit dun geweest, maar ze heeft het ongemakkelijke gevoel dat ze nu minder dun is dan ooit. Toch moet ze met al dat graven de nodige calorieën hebben verbrand. Ruth neemt nog een fusillipsiraaltje.

‘Mij,’ zegt Kate.

Wat was die grote ontdekking van Dan? Het ging kennelijk om botten. Wat voor soort archeologie is daar überhaupt? Kate heeft haar eten op en Ruth dwingt zichzelf de overgebleven pasta weg te gooien; daarna gaat ze in de woonkamer op zoek naar een atlas. Het huisje is heel klein, met beneden maar twee kamers en een wc en een voordeur die meteen in de woonkamer uitkomt. Die kamer staat vol boeken, op planken die eronder bedolven worden en die tot aan het lage plafond reiken, en in stapels op de houten vloer, de bank en de tafel. Ruth is dol op lezen en leest alles: dikke wetenschappelijke archeologische boeken vechten om ruimte naast romans, thrillers en zelfs ponyboekjes voor kinderen. Ze weet zeker dat er ook ergens een atlas tussen staat. Ze begint boeken uit de kast te halen en Kate vindt het prachtig. ‘Ik ook!’

Ze heeft hem gevonden. *The Reader's Digest Atlas of Great Britain*. Ruth legt het boek op de tafel bij het raam. Waar woonde Dan precies? Fleetwood, zei Caz. Dicht bij Lytham. Godsamme – Ruth strijkt de pagina glad – dat is ook dicht bij Blackpool, de stad waar inspecteur Harry Nelson zo van houdt en die hij zo mist. Ze had er geen idee van dat Dan in Nelsons domein had rondgezworven. Fleetwood ligt pal aan de kust – er zouden overblijfselen van Vikings kunnen liggen, misschien wel een Romeinse garnizoensstad. Maar wat kan er zo wereldschokkend zijn dat Dan er geen mailtje over had durven schrijven?

Hij had het over de Ravenkoning. Ruth switcht van het papieren boek naar de laptop. Kate zit op de grond en wordt volledig in beslag genomen door Ruths beduimelde exemplaar van *Ruimte voor vrouwen*. Uitstekende keus, Kate.

Ruth googelt ‘ravenkoning’ en een paar seconden later wordt haar scherm gevuld met heavymetalteksten, online gametips en afbeeldingen van duistere mannen in gevederde capes. De

Ravenkoning is kennelijk een krachtig symbool, maar bij het doorzoeken van de sites kan ze maar een paar betrouwbare referenties vinden. De ene verwijst naar een Keltische god en held genaamd Bran of Raven. De andere verwijst naar een Hongaarse koning die beroemd was vanwege zijn bibliotheek. Geen van beiden lijkt aannemelijk voor Dans grote ontdekking. Het bijzondere is wel dat de mythe van de Ravenkoning vaak in verband wordt gebracht met met name het noorden van Engeland. Ruth denkt aan Eriks beschrijving van de Noorse god Odin met zijn twee raven, Huginn en Muninn, op elke schouder een. Huginn en Muninn: gedachten en geheugen. Volgens Erik wist en zag Odin alles. Net als Erik zelf, zoals Ruth ooit dacht.

Ruth leest een stuk over raven in de Tower of London als de telefoon gaat. Heel even heeft ze het belachelijke idee dat Dan terugbelt, haar roepend vanuit het rijk der verlorenen. Haar hand trilt als ze de telefoon oppakt.

‘Ja, hallo?’

‘Hi, Ruth, met Caz.’

‘O, hi, Caz.’ Ruth ziet hoe Kate Marilyn French inruilt voor de afstandsbediening van de tv. Oké, anderhalf is misschien ook nog te jong om een volwaardige feministe te kunnen zijn. Het duurt niet lang of de kamer is gevuld met de rustgevende tonen van *Emmerdale*. Kate nestelt zich op de bank en Flint gaat naast haar zitten, maar niet te dichtbij.

‘Ik had gezegd dat ik je over de begrafenis zou bellen.’

‘O ja, die was toch vandaag?’

Dan is dus begraven op de dag dat zij zijn brief heeft ontvangen. Ze rilt.

‘Het was akelig, Ruth. Er waren maar een paar mensen. Zijn ouders, Miriam en zijn ex.’

‘Zijn ex?’

‘Ja, kennelijk waren ze een paar jaar geleden gescheiden. Maar ze was erg overstuur, ze huilde tijdens de hele dienst.’

‘Hadden ze kinderen?’

‘Nee. Miriam zei dat dat mede de reden was waarom ze uit

elkaar waren gegaan; zij wilde kinderen, hij niet.'

'Is Miriam getrouwd?'

'Nee, maar ze is nog steeds adembenemend mooi.'

Ruths gedachten gaan naar haar vriendin Shona, zij wordt ook vaak adembenemend mooi genoemd. Dat 'adembenemend' geeft het woord een gewelddadig randje. Hoe moet dat voelen, dat je zo mooi bent dat je anderen de adem beneemt? Ruth kan zich er niets bij voorstellen.

'Het was zo triest,' zegt Caz. 'Die belofte, al die genialiteit die eindigt in een kleine, deprimerende synagoge in Blackpool. Met maar een handjevol mensen die om hem rouwden.'

'Waren er nog anderen van UCL?'

'Nee. Ik weet ook niet of hij nog met iemand contact had.'

Ruth denkt aan de brief en zijn vraag hoe het met Caz, Roly en Val ging, dus ze denkt van niet. Het noorden was kennelijk in meer dan een opzicht een ongestreepte streek.

'Ik heb een brief van hem ontvangen. Vreemd toch?'

'Hoe bedoel je, een brief van hem ontvangen?'

'Wat ik zeg. Hij was doorgestuurd door de universiteit. Dan had een ontdekking gedaan en hij wilde mijn mening horen.'

Ruth kan een zweem van trots in haar stem niet onderdrukken.

'Jezus. Wat een akelig toeval.'

'Ja, ik was echt even van slag. Hij klonk precies zoals hij was, Dan, bedoel ik.' Ze vertelt Caz niets over de voicemail.

'Wat voor ontdekking heeft hij dan gedaan?'

'Dat schreef hij niet.'

'Misschien wordt het tijd om naar Pendle te komen voor onderzoek?'

'Misschien wel,' zegt Ruth, zonder veel overtuiging.

De zaken liggen hier nogal gevoelig, had Dan gezegd. Ruth verwacht niet dat ze een uitnodiging krijgt van Pendle om Dans ontdekking te bekijken, wat die ook mag zijn. Dan was bang. En nu is Dan dood.

Ruth weet zeker dat ze Nelson gaat bellen zodra Kate in bed ligt.

Inspecteur Harry Nelson heeft een slechte dag. Dat heeft niets te maken met de misdaadbestrijding in King's Lynn (hoewel dat lastiger is dan je zou denken). Op het werk gaat het prima, hoewel zijn beste brigadier, Judy Johnson, met zwangerschapsverlof is en zijn andere brigadier, Dave Clough, bezig lijkt te zijn met zijn tweede jeugd. Het team heeft vorig jaar een drugskartel opgerold en is nog steeds druk met de nasleep ervan. Clough, die een nogal heroïsche rol in het geheel speelde, gedraagt zich sindsdien alsof hij auditie doet voor een rol in *Starsky and Hutch*. Hij draagt zelfs wollen truien. Hij en zijn vriendin Trace zijn net uit elkaar en als hij de geruchten mag geloven, datet hij met ieder aantrekkelijk meisje in de regio Norfolk. 'Ik ben jong, vrij en single, baas,' zegt hij telkens tegen Nelson, die wel beter weet dan daarop te reageren. Hij denkt dat de breuk met Trace hem niet in de koude kleren is gaan zitten.

Nee, het is niet het politiewerk waardoor hij van streek is. Het komt doordat zijn vrouw, Michelle, en zijn baas, Gerry Whitcliffe, erop blijven aandringen dat hij vakantie neemt. Nelson heeft elk jaar vakantiedagen over en Michelle wil dat hij dit jaar vakantie neemt in augustus, 'als normale mensen op vakantie gaan, Harry'. Whitcliffe blijft hem eraan herinneren dat hij eind vorig jaar ernstig ziek is geweest, waarmee hij wil zeggen dat Harry nog steeds niet de oude is. 'Je moet er even tussenuit, weg van alles, je batterij opladen.' Je batterij opladen. Wat betekent dat, verdomme? Nelson is er trots op dat hij geen batterijen nodig heeft. Hij is een ouderwets opwindmodel.

Michelle heeft gezegd dat ze vroeg thuis is, maar ze vertrekt om acht uur weer voor een avondje uit met vriendinnen. Dat is deels waarom Nelson om halfzeven nog op het bureau is. Hij houdt van zijn vrouw, maar nu hun twee kinderen het huis uit zijn, hebben ze gewoon te veel tijd samen. Genoeg tijd voor Michelle, die goed weet hoe ze haar zin moet krijgen, om hem over te halen mee te gaan op een of andere godvergeten zomervakantie. Herinneringen aan Lanzarote van vorig jaar komen op hem af in verschrikkelijke, felgekleurde beelden waarop hij in een tex-mexbar zit en met het saaiste stel van de wereld over

computerprogrammeren kletst. Nooit meer. Hij gaat nog liever naar de noordpool walvisspek eten.

Nelson is dus nog steeds op het bureau als Ruth belt.

‘Hoe gaat het met Katie?’ is het eerste wat hij vraagt.

‘Met Káte gaat het prima.’

‘Fijn,’ zegt Nelson. Dan, na een korte pauze: ‘En met jou?’

‘Gaat wel. Een beetje moe, we zijn de hele week op een opgraving geweest. Luister, Nelson, ik vroeg me af of jij me misschien kunt helpen. Een vriend van mij is een paar dagen geleden omgekomen bij een brand in zijn huis in Fleetwood.’

‘Wat erg,’ zegt Nelson. Dan zegt hij: ‘Fleetwood, Lancashire?’

‘Ja, ik weet dat dat jouw... ik weet dat je daarvandaan komt en ik vroeg me af of je nog contacten hebt bij het politiekorps daar.’

‘Mijn oude partner Sandy Macleod is inspecteur van de recherche in Blackpool.’

‘Ik vroeg me af of jij erachter kunt komen of er... nou ja, of er sprake is van verdachte omstandigheden.’

‘Waarom denk je dat?’ vraagt Nelson.

‘Ik heb een brief van hem gekregen die hij vlak voor zijn dood heeft geschreven. Hij zegt daarin dat hij bang is. Ik vraag me af of iemand hem bang heeft gemaakt.’

‘Ik snap het,’ zegt Nelson. ‘Ik zal Sandy bellen. Waarschijnlijk is er niets aan de hand. Is het gewoon een vervelend toeval.’

‘Toeval,’ zegt Ruth op een eigenaardige toon. ‘Misschien wel. Maar ik zou het heel fijn vinden als je een beetje wilt rondvragen.’

‘Met alle plezier,’ zegt Nelson. ‘Het is jaren geleden dat ik Sandy heb gesproken.’

Nelson rijdt diep in gedachten naar huis. Normaal gesproken bestuurt hij zijn auto alsof hij wordt gevolgd door sluipschutters van de maffia, maar vandaag is hij in gedachten in het verleden en stopt hij braaf voor elk rood stoplicht; hij laat zelfs de bus voor zijn auto optrekken. Sandy Macleod. Alleen al het noemen van die naam brengt alles weer naar boven. Harry en Sandy, twee groentjes bij de politie van Blackpool, dat was patrouil-

leren langs Blackpool Pleasure Beach, pensionhoudsters die belasting ontdoken, ondervragingen in vertrekken vol plastic Elvis-modellen, frites eten in de dienstauto met ramen die zo beslagen waren dat iedere crimineel in Lancashire ongezien voorbij kon lopen. Plotseling kan Nelson de Golden Mile ruiken – het vet om frites en donuts in te bakken en de bedwelmende, doordringende geur van de zee.

Hij wordt de laatste tijd vaker door een golf van nostalgie overspoeld. Toen Blackpool in mei naar de Premier League promoveerde, had hij zichzelf verbaasd omdat hij het nauwelijks droog kon houden tijdens het kijken naar de finale tegen Cardiff op Wembley. Hij had erbij willen zijn in die blije oranje mensenmassa. Hij had bij de overwinningstocht in Blackpool willen zijn en de helden willen huldigen die – het was nauwelijks te geloven – kort daarna tegen Manchester en Chelsea zouden moeten aantreden. Hij was zijn hele leven al fan van de Seasiders – als bewijs dat hij fan was, droeg hij een tatoeage op zijn schouder en hij was nogal lichtgeraakt, net als de meeste Seasiders. Maar omdat zijn vrouw en dochters zijn enthousiasme niet delen, doet hij geen moeite meer om wedstrijden te bezoeken en inmiddels gedraagt hij zich als een typische softe voetbalfan uit het zuiden die het voetbal vanuit zijn luie stoel volgt. Hij zou het allerliefst aan het begin van het nieuwe seizoen in Blackpool zijn; hij wil naar Bloomfield Road en zien hoe zijn team speelt. Als hij de oprit op draait, droomt hij van Blackpool-spelers die de Premier League-beker omhooghouden.

Michelle is weg, maar ze heeft zijn eten in de magnetron gezet en op de ontbijtbar ligt een smaakvolle uitstalling met vakantiebrochures. Italië, Frankrijk, Portugal, de Seychellen. Nelson schuift ze opzij en pakt een biertje uit de koelkast. Wanneer Michelle thuiskomt, zit hij achter de computer. Hij is op Pleasure Beach en maakt een virtueel ritje met de Big Dipper. Er liggen drie lege blikjes naast hem.

‘Ik heb een idee, schat,’ zegt hij. ‘Laten we naar Blackpool gaan.’

Eerste druk juni 2022

Oorspronkelijke titel *A Dying Fall*

Oorspronkelijke uitgever Quercus

Copyright © 2013 by Elly Griffiths

All rights reserved including the rights of reproduction in whole or in part in any form.

The moral right of the author of this work has been asserted in accordance with the Copyright, Designs and Patents Act 1988.

Copyright © 2022 voor deze uitgave Uitgeverij De Fontein, Utrecht

Vertaling Janet Limonard-Harkink

Omslagontwerp De Weijer Design, Baarn

Omslagillustratie Unsplash/Paul Berry

Opmaak binnenwerk Crius Group

ISBN 978 90 261 6199 5

ISBN e-book 978 90 261 6200 8

ISBN luisterboek 978 90 261 6201 5

NUR 305

www.uitgeverijdefontein.nl

Uitgeverij De Fontein vindt het belangrijk om op milieuvriendelijke en verantwoorde wijze met natuurlijke bronnen om te gaan. Bij de productie van het papieren boek van deze titel is daarom gebruikgemaakt van papier waarvan het zeker is dat de productie niet tot bosvernietiging heeft geleid.

Alle personen in dit boek zijn door de auteur bedacht. Enige gelijkenis met bestaande – overleden of nog in leven zijnde – personen, anders dan die in het publieke domein thuishoren, berust op puur toeval.

Alle rechten voorbehouden. Niets uit deze uitgave mag worden veelevoudigd en/of openbaar gemaakt door middel van druk, fotokopie, microfilm, elektronisch, door geluidsopname- of weergaveapparatuur, of op enige andere wijze, zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van de uitgever.